

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลนาทม

อำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี

คำนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลนาทม อำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี ได้ส่งเสริมการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบเฝ้าระวัง ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรื่องความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนที่อาจเกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบลนาทม แก้ไขปัญหาความเสี่ยงการทุจริตให้บรรลุเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการและประชาชน และการอำนวยความสะดวกต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน จึงได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยได้แสดงผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงาน ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลนาทม

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

หน้า

คำนำ

ก

สารบัญ

๗

ส่วนที่ ๑ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวกับการรับสินบน

๑

๑. ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

๑

๒. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง

๑

๓. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

๑

๔. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑

ส่วนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

๒

๒. เกณฑ์ระดับโอกาสที่เกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

๒

๓. เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

๓

๔. ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

๓

๕. ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

๔

๖. ตารางแสดงผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๕

ส่วนที่ ๑

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๑. ความเสี่ยงการทุจริต

หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

๒. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. เพื่อให้ผู้บริหารและพนักงาน .อบตเข้าใจหลักการและกระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรบริหารส่วนตำบลนาทม
๒. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบขั้นตอน และกระบวนการในการบริหารความเสี่ยง
๓. เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงของอบตหนองแวงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
๔. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงของ องค์กรบริหารส่วนตำบลนาทม
๕. เพื่อลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับองค์กรบริหารส่วนตำบลนาทม

๓. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Retionalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๔.ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงวงการทุจริต

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต การกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กร

๑.๑ สำนักปลัด

มีหน้าที่เกี่ยวกับ งานการเจ้าหน้าที่ งานนิติการ งานกิจการสภา งานวิเคราะห์นโยบายและแผน งานยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น งานการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น งานจัดทำแผนการดำเนินงาน งานงบประมาณ งานจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งานติดตามและประเมินผลแผนงานโครงการ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานประชาสัมพันธ์ งานธุรการ งานบริการข้อมูล สถิติ ช่วยเหลือให้คำแนะนำ ทางด้านวิชาการ และปฏิบัติงานต่างๆที่ได้รับมอบหมาย หรืองานอื่นๆที่ไม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดๆในองค์การบริหารส่วนตำบล

๑.๒ กองคลัง

มีหน้าที่เกี่ยวกับ งานการจ่ายเงิน การรับเงิน การนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงินและเอกสารทางการเงิน การตรวจสอบใบสำคัญ ฎีกา งานเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินบำเหน็จบำนาญ เงินอื่นๆ งานเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณฐานะทางการเงิน งานจัดสรรเงินต่างๆ การจัดทำบัญชีทุกประเภท ทะเบียนคุมเงินรายได้และรายจ่ายต่างๆ การควบคุมการเบิกจ่ายเงิน งานเกี่ยวกับพัสดุและการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ และงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

๑.๓ กองช่าง

มีหน้าที่เกี่ยวกับ การสำรวจ ออกแบบ การจัดทำข้อมูลทางด้านวิศวกรรม การจัดเก็บและทดสอบคุณภาพวัสดุ งานออกแบบและงานเขียนแบบ งานตรวจสอบ การก่อสร้าง งานควบคุมการก่อสร้างตามระเบียบกฎหมาย งานแผนการปฏิบัติงานก่อสร้างและซ่อมบำรุง การควบคุมการก่อสร้างและซ่อมบำรุง และงานอื่นๆที่ได้รับมอบหมาย

๑.๔ กองสวัสดิการสังคม

มีหน้าที่เกี่ยวกับ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ งานสวัสดิการสังคม งานพิทักษ์เด็กและสตรี งานส่งเสริมอาชีพและข้อมูลแรงงาน งานสนับสนุนกิจกรรมของเด็กและสตรี งานพัฒนาชุมชน งานจัดระเบียบชุมชน งานพัฒนาสตรีและเยาวชน งานอื่นๆที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนที่ ๒

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ ๑ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อยในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยงอธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยงหรือความเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้นๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนการปฏิบัติงานก็อาจเกิดขึ้นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

Known Factor	ความเสี่ยงทั้งปัญหา / พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

๒. เกณฑ์ระดับโอกาสที่เกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิดขึ้น	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	มีโอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๐ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๕ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี

๓. เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิดขึ้น	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก เป็นภัยด้านความมั่นคง อาชญากรรม และความรุนแรงอื่นๆ
๔	สูง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน และประชาชนไม่ได้รับความสะดวก
๓	ปานกลาง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
๒	น้อย	-
๑	น้อยมาก	-

ระดับของความเสีย (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงโดยพิจารณา จากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสีย (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสียแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

๔. ระดับของความเสีย (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสีย	ช่วงคะแนน
๔	ความเสียระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ – ๒๕ คะแนน
๓	ความเสียระดับสูง (High Risk : H)	๙-๑๔ คะแนน
๒	ความเสียระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔-๘ คะแนน
๑	ความเสียระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑-๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสียจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสีย (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสียจากโอกาสที่จะเกิดความเสีย (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสียที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับสามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสีย	คะแนนระดับความเสีย	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
เสียสูงมาก (Extreme)	๑๕-๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสีย	สีแดง
เสียสูง (High)	๙-๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสีย	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔-๘ คะแนน	ยอมรับความเสียแต่มีมาตรการควบคุมความเสีย	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑-๓ คะแนน	ยอมรับความเสีย	สีเขียว

๕. ตารางระดับของความเลี่ง (Degree of Risk)

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕

 : ความเลี่งอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเลี่งทันที

 : ความเลี่งอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเลี่งทันที

 : ความเลี่งยังอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ แต่ต้องมีการทบทวนความเพี่งพอของ
มาตรการควบคุมที่ท่อยู่

 : ความเลี่งอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการจัดทำแผนเพื่อลดความเลี่ง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาทม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ที่	ประเด็นความเสี่ยง	กระบวนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ระดับการประเมินความเสี่ยง				มาตรการป้องกัน/มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
				เสี่ยงต่ำ	เสี่ยงปานกลาง	เสี่ยงสูง	เสี่ยงสูงมาก	
๑.	การอนุมัติอนุญาต ตาม พ.ร.บ. อำนาจความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	-กระบวนการพิจารณาอนุญาตก่อสร้างอาคาร -การขอหนังสือรับรองขอทะเบียนบ้าน - การขอหนังสือรับรองการก่อสร้างต่างๆ	-เจ้าหน้าที่อาจมีการเรียกรับผลประโยชน์ตอบแทนในการระหว่างการพิจารณาเอกสารหลักฐาน -การพิจารณา ตรวจสอบ เสนอเอกสารการอนุมัติ อนุญาตไม่เป็นไปตามลำดับขั้นตอน และไม่ใช้มาตรฐานเดียวกัน -การรับเรื่องหรือการเสนอเอกสารต่างๆมีการเลือกปฏิบัติไม่เท่าเทียมกัน		√			- ผู้บังคับบัญชาต้องควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างใกล้ชิดและเข้มงวด - กำหนดแนวทางปฏิบัติและกรอบระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจนและดำเนินการให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง - กำหนดมาตรการลงโทษต่อผู้ปฏิบัติหน้าที่หากมีเรื่องร้องเรียน
๒.	การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	-กระบวนการพิจารณายื่นขอจดทะเบียนพาณิชย์ -กระบวนการยื่นขอใบประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	-เจ้าหน้าที่อาจมีการเรียกรับผลประโยชน์ตอบแทนในการระหว่างการพิจารณาเอกสารหลักฐาน -การพิจารณา ตรวจสอบ เสนอเอกสารการอนุมัติ อนุญาตไม่เป็นไปตามลำดับขั้นตอน และไม่ใช้มาตรฐานเดียวกัน -การรับเรื่องหรือการเสนอเอกสารต่างๆมีการเลือกปฏิบัติไม่เท่าเทียมกัน		√			-กำหนดขั้นตอนและแนวทางในการยื่นคำร้องให้มีความชัดเจน และต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางเดียวกัน -ผู้บังคับบัญชาต้องติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างเข้มงวด

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาทม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ที่	ประเด็นความเสี่ยง	กระบวนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ระดับการประเมินความเสี่ยง				วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง
				เสี่ยงต่ำ	เสี่ยงปานกลาง	เสี่ยงสูง	เสี่ยงสูงมาก	
๓.	การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ	- การกำหนดขอบเขตของงาน (TOR) - การคัดเลือกห้างร้านในการจัดหาพัสดุ - การจัดทำเอกสารจัดซื้อจัดจ้าง	- การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นใดเพื่อการจัดซื้อจัดจ้าง ไม่เป็นไปตาม TOR / จัดทำร่าง TOR เอื้อประโยชน์ให้พวกพ้อง หรือกำหนด TOR เพื่อกีดกันบุคคลหรือห้างร้าน - การรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญสินน้ำใจ/การเลี้ยงบรับรองซึ่งนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา - เรียกรับสินบนหรือเงินทอนในการจัดซื้อจัดจ้าง - การตรวจรับพัสดุไม่เป็นไปตามระเบียบ/เอื้อประโยชน์ต่อผู้รับจ้าง/เรียกเงินก่อนตรวจรับ				√	- ผู้บังคับบัญชาต้องควบคุมดูแลการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด และเข้มงวด - กำหนดขั้นตอนปฏิบัติและกรอบระยะเวลาในการพิจารณาอนุมัติอย่างชัดเจน - คณะกรรมการตรวจการจ้างต่างๆ ต้องเข้มงวดในการพิจารณาเอกสาร หลักฐาน และเข้มงวดในการตรวจรับงาน - ต้องปฏิบัติงานให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ - ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุให้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ
๔.	การบริหารงานบุคคล	- การบรรจุ แต่งตั้ง และการโอน(ย้าย) ตำแหน่ง - การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน	- การบรรจุแต่งตั้ง การคัดเลือกพนักงานจ้าง พนักงานจ้างเหมา อาจมีการเรียกรับเงิน - การโอน (ย้าย) พนักงานอาจมีการเรียกรับเงินจากเจ้าหน้าที่			√		- กำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงานตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับงานบริหารงานบุคคลอย่างเคร่งครัด - มีการดำเนินงานตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน - การพิจารณาต่างๆต้องเน้นหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย โดยปฏิบัติในรูปแบบการประชุมหารือ

